

Vadlīnijas

Apbedīšanas pabalsta izmaksa par mirušajiem ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju klientiem, kuriem pakalpojums tika finansēts no valsts budžeta līdzekļiem

Saskaņā ar Valsts sociālo pabalstu likuma 13.pantu personai, kurai nav tiesību saņemt valsts pensiju (izņemot apgādnieka zaudējuma pensiju personai ar invaliditāti) vai apdrošināšanas atlīdzību sakarā ar nelaimes gadījumu darbā vai arodslimību, piešķir valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu. Taču saskaņā ar Valsts sociālo pabalstu likuma 20.panta pirmās daļas pirmo punktu regulāri izmaksājamo valsts sociālo pabalstu izmaksu (tai skaitā, valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu) pārtrauc, uz laiku, kamēr pabalsta saņēmējs vai bērns, par kuru tiek maksāts pabalsts, atrodas pilnā valsts apgādībā.

Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālā rehabilitācijas pakalpojums (turpmāk – pakalpojumu institūcijā) ir viens no Valsts sociālo pabalstu likuma 20.panta pirmās daļas pirmajam punktam atbilstošiem gadījumiem un saskaņā ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 9.¹ pantu tiek sniegts:

- 1) personām ar garīga rakstura traucējumiem, kuras šajās institūcijās ievietotas līdz 2003.gada 1.janvārim;
- 2) pilngadīgām neredzīgām personām un personām ar smagiem garīga rakstura traucējumiem;
- 3) bērniem ar smagiem garīga rakstura traucējumiem vecumā no četriem līdz astoņpadsmit gadiem;
- 4) bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem vecumā līdz diviem gadiem un bērniem ar garīgās un fiziskās attīstības traucējumiem vecumā līdz četriem gadiem.

Saskaņā ar Valsts sociālo pabalstu likuma 14.pantu šā likuma 13.panta pirmajā daļā minēto personu nāves gadījumā (tai skaitā, ja ir miris valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta saņēmējs) personai, kura uzņēmusies apbedīšanu, piešķir apbedīšanas pabalstu.

Lai arī saskaņā ar iepriekš minēto institūciju klienti valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu faktiski nesaņem, klienta nāves gadījumā

personai, kura uzņēmusies apbedīšanu, ir tiesības uz apbedīšanas pabalsta saņemšanu, jo, interpretējot Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma normas pēc to jēgas un satura, ar klienta nāves fakta konstatāciju sociālā pakalpojuma sniegšana nav iespējama un ir pārtraukta.

Neatkarīgi no tā vai mirušo institūcijas klientu apņemas apglabāt fiziska (piemēram, klienta piederīgie) vai juridiska (piemēram, apbedīšanas birojs, institūcija) persona, tā vēršas Valsts sociālās apdrošināšana aģentūrā ar iesniegumu par apbedīšanas pabalsta piešķiršanu.

Mirušā institūcijas klienta apbedīšana un rīcība ar palikušo naudu un mantu

Mirušā institūcijas klienta (persona jau ir uzskatāma par VSAC klientu, ja lēmums par ievietošanu ir stājies spēkā) apbedīšanu uzņemas tā persona, kura to ir izteikusi brīvprātīgi (tai skaitā, rīkojas saskaņā ar savstarpējo vienošanos) vai normatīvajā aktos paredzētajos gadījumos ir saņēmusi apbedīšanas pabalstu.

Ja institūcija konstatē, ka persona, kura ir saņēmusi apbedīšanas pabalstu, nav veikusi savu pienākumu un nav apglabājusi mirušo klientu, institūcija nodrošina apbedīšanu un regresa kārtībā piedzen izdevumus par apbedīšanu saņemtā pabalsta apmērā.

Gadījumā, ja neviens piederīgais nav izteicis vēlmi organizēt mirušā institūcijas klienta apbedīšanu, to veic institūcija vai arī persona, ar kuru institūcijai ir līgums par apbedīšanas pakalpojuma sniegšanu. Apbedīšanas pabalstu saņem tā persona, kura organizē apbedīšanu.

Pēc klienta nāves institūcija sastāda klienta personisko mantas un naudas uzkrājumu (skaidrā nauda un bankas kartes) sarakstu un nodrošina tās uzglabāšanu līdz brīdim, kamēr cita persona normatīvajos aktos paredzētā kārtībā veic mantojuma saraksta sastādīšanu, piesakās uz mantas apsardzību vai spēkā stājas mantinieka tiesības.

Ja neviens normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā nav pieteicies uz klienta mantu un naudu, tā tiek uzglabāta līdz brīdim, kamēr tā tiek atzīta par bezmantinieka mantu, bet ne ilgāk kā 10 gadus. Pēc tam tā tiek ieskaitīta valsts budžetā.

Institūcijai nav tiesību izlietot mirušā klienta naudu vai mantu savās (tai skaitā, institūcijas klientu) interesēs.

Sagatavoja:
Labklājības ministrijas
Sociālo pakalpojumu departamenta
vecākā referente E.Grabovska
67021671